

МЕДІЙНО-ІНФОРМАЦІЙНА ГРАМОТНІСТЬ

Бібліотекар КЗ «ОСШ ІІ-ІІІ ст. «Обдарованість» ХОР»

Абрамова Юлія Миколаївна

Зараз існує проблема фільтрування інформації. Світ переповнений як правдивою, так і брехливою інформацією. Однак багатий володіє технікою фільтрування, принаймні у тих сферах, де він хоч трохи розбирається. Бідний підхоплює перший уривок інформації, що йому трапляється.

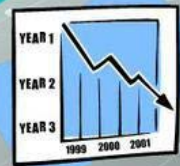

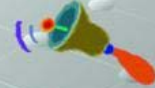

**Умберто Еко, італійський письменник,
філософ, науковець**

Медіаграмотність – сукупність знань, навичок та умінь, які дозволяють людям аналізувати, критично оцінювати і створювати повідомлення різних жанрів для різних типів медіа, а також розуміти і аналізувати складні процеси функціонування медіа у суспільстві та їх вплив. (Вікіпедія)

Інформація – це сукупність відомостей (даних), які сприймають із навколишнього середовища, видають у навколишнє середовище або зберігають.

Види повідомлень за способом подання:

- Текстові
- Числові $36^{\circ}6'$
- Графічні
- Звукові
- Умовні сигнали
- Спеціальні позначення
- Комбіновані

Засобами передачі інформації виступають **медіа** (від латин. media у значенні «передавач», «посередник»)

Потреба швидко інформувати велику кількість людей призвела до появи **мас-медіа**, або **засобів масової інформації (ЗМІ)**.

Традиційні медіа

Нові медіа

МАНІПУЛЯЦІЇ

& БОРОТЬБА

П'ять ознак брехні, маніпуляції, напівправди.

Хибна аргументація.

Ознаки:

- ❖ Теза не підкріплена достовірними аргументами;
- ❖ За «аргументи» видають поширені міфи;
- ❖ Не вказуються конкретні дані та їхні джерела.

Маніпулятивний заголовок.

Ознаки:

- ❖ Слова написані ВЕЛИКИМИ літерами;
- ❖ Використання словосполучень типу «Ви не повірите...», «СЕНСАЦІЯ», «Читати всім!», «Стало відомо», «Шокуюча правда», «Це підірвало мережу».

Емоційна накрутка читача.

Ознаки:

- ❖ Читаєте – і ваше серце починає битися швидше;
- ❖ У тексті багато слів, які підкреслюють характерні риси, наприклад: «**свята** Церква», «**розкішні** хорони», «**цинічна** відповідь»;
- ❖ Повідомляють про щось неймовірно жахливе.

Політичні змови.

Може бути ознакою:

- ❖ Написано фамільярно;
- ❖ Використовують заплутану аргументацію.

Абсолютний фейк.

Приклади:

- «розп'ятий українськими солдатами хлопчик»;
- «у 2017 році було опубліковано фейк, що «Євробачення» «перенесуть» із Києва у Берлін»;
- «укри викопали Чорне море».

Маніпуляції та можливі фейки на телебаченні:

- неймовірні історії;
- гостра та емоційна лексика;
- невідповідність «картинки» і тверджень журналіста;
- оцінкові судження журналіста;
- «свідчення очевидців», які неможливо перевірити.

Маніпуляції та можливі фейки в друкованих медіа:

- використання неідентифікованих джерел, чуток, які неможливо перевірити;**
- штучне об'єднання в один матеріал не пов'язаних між собою подій;**
- емоційно забарвлені слова, якими описують людей і явища;**
- категоричні оцінки судження;**
- заклики до дій.**

Маніпуляції і фейки в соцмережах:

- підозрілі аккаунти, з яких поширюється інформація;
- неймовірна, шокуюча інформація;
- хвилеподібне поширення певного повідомлення;
- відсутність посилань на першоджерело.

В Україні діють такі сайти перевірки інформації: Vox Ukraine та Fact Check.

Актуальні ресурси з медіаграмотності.

- Інтернет портал Media Sapiens <https://ms.detector.media/>
- Онлайн курс «Новинна грамотність» <https://video.detector.media/special-projects/novynna-gramotnist-i22>
- «Наука повсякденного мислення» курс на Prometheus https://courses.prometheus.org.ua/courses/UQx/THINK101/2016_T2/about
- Онлайн посібник «Медіадрайвер» <http://mediadriver.online/>
- Онлайн гра «Медіознайко» <http://www.aup.com.ua/Game/index.html>
- Підручник «Медіаосвіта та медіаграмотність» <http://www.aup.com.ua/uploads/momg.pdf>

Бути медіаграмотним означає:

- вміти різнобічно самовиражатися, приймаючи на себе відповідальність за свої дії; розуміти, що хочуть повідомити інші люди;
- розвивати свої навички управління інформацією; зіставляти, вибирати і використовувати отриману інформацію;
- займати критичну позицію по відношенню до змісту інформації, яка передається через ЗМІ, і обмірковувати, які етичні та естетичні цінності несуть такі повідомлення;
- створювати і передавати повідомлення, а також використовувати засоби масової інформації відповідним чином;
- використовувати засоби масової інформації і засоби зв'язку для отримання і передачі інформації, а також в різних інтерактивних ситуаціях.

